

www.e-rara.ch

**Demosthenis Oratorum Graeciae principis Opera, quae ad nostram
aetatem pervenerunt, omnia**

Demosthenes

Basileae, [1549]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-93319>

[Enarratio Suasoriae Demosthenis Orationis De Republica Ordinanda]

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

floreat, respublica uerò minimè. & in oratores inuehitur, ostendens, per hos fieri ut & illi omnia prosperrimè succedant, & Resp. nulla ex parte res eius conuellat, & seditionibus implicet. Post, absolutis obiectionis refutationibus, quas ex utili sumpsit, & facultate: ueritus, ne rursus ad pacem expetendam cursitarent Athenienses, & legationibus conuulsa refarcire studerent: illam quoque cogitationem præcudit his uerbis: *Quæ, Athenienses, infigenda sunt animis, et cogitandum, ne in potestate quidem esse nostra, pacē seruare uelimus nec ne. Iam enim ille et indixit bellum, et re ipsa intulit. hec enim ad illam cogitationē propulsandam pertinent, Fortasse nondū uiolata est pax, & hæc suspiciones amoueri possunt. Rursus autem facultatem attingit, cum ait, nullis parcendum opibus esse, neq; publicis neq; priuatis. Deinde aliam post hæc epilogicam tollit obiectionem, Atqui per cōducticios eū ulcisci poterimus. Hæc quanquam non posuit, soluit, dicens: Nec enim uestrum quisquā putet, per quos afflicta est Resp. per eosdem posse in integrum eam restitui. & aliud in quo obiectionem indicauit: neq; existimetis, si*

72
pristinæ uestre socordiæ indulgeatis, alios pro uestris fortunis strenuè dimicatu-
ros. per hoc enim innuit
obiectionem illam: atqui per peregrinos milites,
eius iniurias prohibere poterimus. quam per anticipa-
tionem soluit, & pronuntiatione adiu-
tam, denuò nihilominus soluit: & anne-
ctit epilogos à turpi ductis argumentis, à
iudicio maiorum, ab hostis iudicio, à quali-
tate urbis, à magnitudine facinorum & suc-
cessuum maiorum, quæ sanè ad gloriosum
pertinere possunt. Et hæc quidem ab utili
ad epilogum. Nam turpis, et gloriosi locus,
& decori, & honesti, proprius utilitatis est
habendus. Deinde à facultate rursus con-
cludit, oportere omnes parare se ad bellum,
& Græcos concitari non uerbis, sed factis.
Sed quia obijciebatur, Atqui sæpe eos exhortati,
nihil profecimus: soluit & hoc, asserens ipsos
esse in causâ, qui legatos mittant, & frustra
uerba faciant, sed nullum administratæ rei
specimen exhibeant: solere autem omnes
factis magis quàm uerbis moueri, eo-
rum præsertim qui uerba sæpe
dederint.

ENARRATIO SVASORIAE DEMOSTHENIS

ORATIONIS DE REPUBLICA ORDINANDA,

Hieronymo Vuolsio interprete.

DE præsentī quidem pecunia, & ijs rebus propter quas in concionem uenistis.) Oratio de Repub. ordinanda, quo tempore habita sit, non satis constat. Di-
ctam autem eam ante Philippicas esse, conijcere licet: cum quidem socij iam defecissent, & Rhodij potestate paucorum regerentur. Proinde qui eam cum Philippicis coniungunt, omnino ignorant esse Philippicis antiquiorem. Videtur autem scitum Eubuli quoddam uicisse, ut pecunia militaris, theatralis fieret: quo populi autoritate comprobato, non amplius refragari audet distributioni, sed illi assentiens, suadet indicendam esse concionem, in eaq; comprobanda illa etiam quæ ipse censeat. Censet autem, in accipiendū constituendum ordinem, ut ijdem etiam aliquas Reipublice necessarias operas nauet. Non est autem nunc ea de re instituta deliberatio integra, sed propositio tantum & adhortatio, ut quidam in alia concione ordinem ratum faciant. Censet etiam distin-

guenda esse tempora tum belli, tum pacis. Capita item de quibus deliberandum est, proponit, & ante denunciat. Summa uerò hæc est: Perpetuò quidem debere accipere populum. Cum uerò accipiat, nihil earum rerum quas postulet usus atq; occasio, negligere oportere. Quia enim refragari non poterat scito Eubuli de accipiendū, quod confirmatum erat: tandem aliā uiam est ingressus, qua & ipse suam sententiam proponit, & esse agendum aliquid autor est. Ac argumentum quidem & scopus orationis ita se habet. Est autem neq; de bello instituta deliberatio, neque de seruanda pace omnino: sed est, ut dixi, propositio, postulātis approbata de accipiendū sententiæ hoc adiici, ut populus etiam officium faciat, quæ ab hac occasione proficiscitur: Cum Eubulus exoratio pauca dederit, & ad certū celebratū tēpus se perpetuò dare, & plura, si modò ijs animis accipere uelint, ut etiā officio fungantur. Primum autē orationis caput si tractatum esset integrè, nimirum quo pacto debeant accipere pedites, equites, classici, & quādo, & quæ sit in eūda ratio ordinis: nō temere dict

re dici potuisset, capite facultatis orationem contineri. Sed quia iam non hisce de rebus uerba fiunt, sed simpliciter proponitur, ut hisce de rebus audire uelint, & cuius dicendae sententiae potestatem faciant: iurè pronuciari potest, ad utilitatem pertinere. Hinc igitur aperte asserimus, orationem utilitate contineri, cum in primo capite proponat orator, expedire, ut de apparatu & instructione deliberetur. Proinde utilitas continet, facultas continetur. Omnes enim facultatis rationes, & omnes probationes, ab utilitate confirmantur. Est autem ab initio auspicandum, & differendum. Exordium igitur eodem artificio, quo illud orationis Megalopolitanae & Chersonesitanae, ab eo confectum est. Nam ibi quoque cum alteram partem defendat, neutri se patrocinarī simulat, sed semper quaerere medium, quae est publica utilitas. Nam si nec hos nec illos defensurus est, eum publicae utilitatis utrique gratia suggestum conscendisse constabit. Unde fit, ut etiam dehortantibus assentiatur. Non assentitur autem simpliciter, sed unā etiam probat, id esse eī republica. Quotquot enim alterutrum defendūt, ipsius partis utilitatem spectantes: hi omnino uidētur id quod reipublicae conducibile est, negligere. Id quod & in hoc & in illis perficit. Huius generis illud est quod ab eo in Aeschinē in Falsae legationis oratione dicitur, deliberante republica, utrum in Amphictyonas Philippus esset referendus: Aeschinē nulla ratione habita, quid Reipublicae commodaret aut incommodaret, sic patrocinarum esse Macedonī, nimirum ut eum laudaret, aut etiam perterrefaceret audientes potius, quam ut iure niteretur: aut hoc solum ius prae texeret, absurdum esse, cum illum omnes alij probassent, solos Athenienses resistere. At Demosthenes in eodem argumenti genere uersatus, quicquam de Philippo uel honestum uel turpe, aut tale aliquid, quale Aeschines, dicere abstinet prorsus. Sed considerata Reipublicae utilitate, probat, non expedire Græcorum sententijs aduersari. Quod si igitur hic etiam probatis tenuiorum sententijs uerba faceret, iurè aliquis eum ab illis omnino stare assereret. Sed quia de illorum compendijs tacet, & se republica esse dicit, ut qui pecuniam accipiunt, etiam aliquas utiles operas nauent, iurè longē abesse ab eo uidetur, ut pecunias distri-

buentibus patrocinetur, sed tantum de utilitate publica laborare est censendus. Quae cum dicat, assentiri diuitibus non uidetur. Nam illi de priuatis compendijs aut dispendijs uelabantur. Ipse uero neglectis illorum rationibus, se utilia Reipublicae suaturum pollicetur. Quia uero sciebat eam orationem sibi esse periculosam & lubricam, quod auditores eiusmodi rationem non facile admittant, perhumaniter suadet, ac censet, indicendam ea de re esse concionem, ut & dicat: & dum dicit, non dicere uideatur. Quatenus enim non pronuciat, longē ab offensione abest: quatenus non tacuit, eatenus admonuit. Absoluto autem exordio, summam suasionis uniuersae dixit, hinc auspicatus: Ego uero dico oportere (ne uero quisquam propter ea quae dicam, obturbet) & est hic aditus ad utilitatis caput, cui statim occurrebat: Quamobrem tandem consultabimus de apparatu belli & tributo? Vt igitur eum scrupulum tolleret, statim causam posuit his uerbis: Vt, Athenienses, spem bonae fortunae in uobis ipsis habeatis, & non quid ille, nescio quis, agat, sciscitemini. hoc est, ut militantes bonorum participes sitis. Confirmationes a facultate ducuntur, non tamen ipsa facultas caput est, sed utilitas, nostra quidem sententia. Nam de facultate esse deliberandum, id eis subiicit. Praesens igitur consilium utilitatis est. id uero quod de eo, quo de nunc iudicant, instituetur, facultatis. Deinde suspicionem statim aliam tollit: Atqui satis erunt copiae peregrini militis, contra quam euidenter infert, Ipsi militare debetis, & de eo nemini concedere. Et post adijcit, oportere copias ciuitatis domesticas, instructas esse. causamque statim subiungit, quamobrem urbanus exercitus sit necessarius: Vt abundetis opibus, inquit, & officio fungamini. Deinde secuturas, si ipsi militent, utilitates commemorat. Postea denuo bifariam diuidit causam & necessitatem, his uerbis: Primum in duces, ne hi socios uexent, & apud nos accusentur. Alterum est, Vt ipsi Græcis imperetis, inquit. Nec enim posse fieri, ut ipsi principatum sibi uendicent, & domesticos exercitus nequaquam mittant. Deinde, ut ostendat per eorum absentiam multa indigna accidere, miseras Asianorum Græcorum enumerat, Mitylenæorum & Rhodiorum: & necesse eis esse ut imperent, ostendit. Postea, quia Rhodiorum

fecit mentionē, obiectionem à tractatione
sumpsit. At inimicos nobis esse Rhodios constat.
Quod si aduersus totū caput, aut maximam
eius partē sic obieciſſet: Atqui nō est nostri
officij patrocinarī Asianis Græcis: læserunt
enim nos defectione sua: antithesis, opposi-
tio, seu obiectio fuisset ab utilitate, totū se op-
ponens capiti. sed quia seorsim de Rhodijs
est dictum, antipipton existimandū est. Pro-
positum autē ei est, etiā Rhodios asserere in li-
bertatē. Quapropter iam antē denunciat &
præparat illam orationē. Ac nō esse antithe-
sim, statim apparebit. Neq; enim refutationi
est immoratus, sed mox ad ordinandā reip.
rationem recurrit. Videtur autē potissimum
à Rhodijs esse afflicti, qui potentes in mari
fuerūt, cæterosq; socios ad defectionem im-
pulerunt. Posthæc subiicit, se hisce de rebus
etiam sæpe differuisse: contra quod suspicio
quædā erat, occurſuram ipsam inutilitatem:
non expedit ista suasio, quare non obtēperabimus. Vn-
de etiam cum stomacho subiungit, id quod mi-
hi trepidationem omnium maximā iniecit, dicam vobis,
nec dissimulabo, cum mea consilia multa & magna &
præclara extant: è reliquis nemo ullius meminit, sed duo-
rum obolorum omnes: quo innuit grauitē eos fer-
re consiliū suum, ac potius nolle meminisse,
ut accipiendū auidos, ita de officio faciendo
minimē cogitantes. Postea suum consiliū
ut in capite utilitatis, cum eo lucello compa-
rat, quod ē distributione publicæ pecuniæ
percipiatur. quare, cum ineffabilē addit orna-
tū orationi, tum per eam cōtentionē, suasio-
nē amplificat. Nihilominus tamen perspicī
potest, eū ad obiectiones orationē direxisse:
satis erit accipere tantum, tu uerò operosa & inutilia sua-
des. Deinceps aliam suspensionem sustulit hu-
iusmodi: At ubi necesse et operæ precium fuerit, tum de
apparatu consultabimus: hanc etiam non posuit, sol-
uit tamen, subiiciendo: Siquidem vobis persuade-
ri queat, ut nunc esse harum rerum tempus putetis: cum
eæ vobis necessariae fuerint, ad manum et in promptu
erunt: sin nunc intempestiuum esse putabitis, cum appa-
ratu utendum esset, tum demum parare uos cogemini.
Hactenus igitur caput suasionis est absolu-
tum, quod per utilitatem conficitur. Iam ad
iustum accedit, quo sua consilia & acta cum
consilijs & actis aduersariorum comparat,
ueluti per digressionem, per quam ostende-
re uult, se optima suadere. Nam in Oratione
Midiana, dum exaggerandæ accusationis stu-
dio Midiam criminatur, plura uerba in di-
gessione, quàm causæ approbatione con-
sumpsit. Sic in hoc etiā loco, ut suam suasio-

nem commēdet, aliorū oratorum in republ.
gerenda rationes ut improbas reprehendit,
rerumq; insectationem bifariam diuidit. V-
num est, eos in paruis reb. & minutis esse oc-
cupatos: alterū, persuasisse eos ciuitati, po-
pularis status cōseruationem in iudicijs esse
positam. li uerò eius generis erāt, ut locuple-
tioribus insidiarentur, ac operam darent, ut
illorum opes publicarentur. Quibus omni-
bus accusatis, ut reipub. perniciosus, sua con-
silia & acta in republ. commendat, & in qui-
bus & qualibus rebus uersetur, & à se cōsue-
fieri populum ut magnis de rebus audiat, o-
stendit. Per quod ostendī uult, se solū & po-
tissimum esse reipub. curatorem. Sic fortas-
sis ad Eubulum perstringendū respicit, seq;
cum illo comparat, suamq; rempub. longo
intervallo præstare innuit: nec cum Eubulo
duntaxat, sed cum omnibus qui factionem
eius sequuntur. Deinde causam etiam subi-
cit, quamobrē illi suo, ipse nō eodem modo
repub. administret. Quæ cōmendatio qua-
litas fuerit, quæ in iusto spectatur. Quare
præ se fert indignationē & dolorē, quod per-
niciosa Eubuli sententia ualuerit, publica i-
gnauo populo dilargiens, qui sic magis ad
focordiam inuitetur. Vnde etiam altera insti-
tuitur contentio ueteris reipub. quam boni
uiri, cuiusmodi sit ipse, desiderent: & modò
receptæ, in quam assentatores in præsentia
urbem impulerint. Nō ab re autem plurima
de his uerba facit. Quia enim uidet republ.
licam innouari, rectē plurima de republ. disse-
rit, partim laudās, partim reprehendens, tan-
tū non Periclem imitans. Primus enim il-
le stipendiū ordinauit, populoq; militati de-
dit, id quod & ipse dare uult, & prouocat ut
ea agant quæ debeant. Duæ igitur sunt in di-
gessione maximæ cōparationes: prior, suæ
& aduersariorū administrationis: posterior,
totius præsentis reipub. cum uetere. Hanc
uerò bifariam diuidit, tum in nunc receptos
ducum honores, tum in eos qui quondā eis-
dem haberi solerent. Quin alteram reip. for-
mam uniuersam, & ipsam trifariam diuisit:
in ciuiū communitatē, in res urbanas, in pri-
uatam uitam magistratuū. Totam igitur, ut
diximus, maiorum rempublicā in contentio-
nem adducit, ac primam partem eodem mo-
do tractat, quo in oratione contra Aristocra-
tem. Hæc uerò pars annexa est disputationi
de oratoribus. Ostendit enim quàm illi mo-
deratē duces sui temporis honorarint, & ho-
rum temporum magistratus eosdem hono-
rent, qui

rent, qui, quod ipsi ciues non militent, nulum terminum modum uel seruent, sed semper adijciant aliquid. At si populus ipse militaret, haud utique tantis praemijs & admiratione duces affecturum. Post haec ad alteram eiusdem partem accedit, comparans praesentem uniuersam cum uetere uniuersa. Diuidit autem rempub. in tria, ut in Olynthiaca tertia est factum: in rationem Graecorum, quo pacto maiores eis praefuerint, quo pacto praesentes praesint: in urbanam administrationem, quo pacto illi aedificijs, templorumque substructionibus eam exornarint, hi fonticulos & nugas struant: in tertium, quod uita magistratuum continet inquisitionem, quam illi in priuata uita moderati & ciuiles: in aedibus, quae plebeiorem domibus similes essent, habitarent: quod hi magnificas, & nonnullas quae publica aedificia superent, extruant. causamque subiicit, quod illi aetario parferint: hi rempub. depeculatur. per quae sibi laudem comparat: ut qui melius quam illi, rei publicae praesit, & semper publicum bonum, non priuata emolumenta spectet. Deinde his omisis, enumerationem instituit, a glorioso, decorum esse Atheniensibus, ut imperent: a turpi, turpe esse Atheniensibus, si amicos & socios destituant: a necessario, non fieri posse, cum Graecis praefuerint, ut eum ordinem deferant: a contrario, nos in causa, inquit, sumus, ut uel probi uel improbi sint magistratus, cum eos ad assentandum assuefaciamus. Ut uero breuiter dicam, tripartita est haec de ordinanda republica oratio. Pri-

ma partium sectione. Ac una quidem eius pars est continens utilitatis, in qua facultatem ostendit firmandae ciuitatis. In hac autem asseruimus utilitatem esse principem, facultatem uero sub ea contineri. Secunda pars orationis est digressio, iustum completens, in qua inest obiurgatio & accusatio, rempublicam male gerentium oratorum, qui ciuitatem ad segnitiam aduersafaciant, officijque neglectum, & peregrinis militibus & paucis ducibus res grauissimas committant: & cum ciuitatem Graeciae principem esse deceret, eam prohibeant, in quo per contentionem suas rationes cum illorum suasionibus comparat. Quae eo pertinent, ut probet suis consilijs esse parendum, non illorum uerbis. Tertia pars orationis est digressio secunda, continens utilitatis, in qua praesentem rempub. cum uetere confert: ostendens ueterem ea quae nunc recepta sit, multo esse praestantior. Ac prima quidem pars probe dici potest, continere caput suasionis. Altera digressionem. Quin & tertiam ipsam quoque digressionem esse, a prima tamen differentem. Duas igitur digressiones habet oratio: unam, quae comparisonem continet aduersae factionis in republica, tum ipsius inquam Demosthenis, tum eius aduersariorum: alteram receptae reipublice cum uetere, quam diuisit. Extremitas orationis enumerationem capitum habet concisam, in qua paulo ante, cum orationem diuideremus, secumimus argumenta, enumerando et demonstrando, e quo loco singula sumpta essent,

ORATIONIS DEMOSTHENIS DE CLAS.

SIBVS ENARRATIO, HIERONY.
mo Vuolsio interprete.

QVI laudant maiores uestros, Athenienses.) Oratio de Classibus euidens habet argumentum. Audierat enim populus, Persarum regem parare nunc & instruere sese contra Graeciam, & bellum confestim illaturum. Quare concitatus est, et ei circa Lydiam occurrere decreuit, & iam ordiri bellum. Demosthenis uero consilium est, prohibere si possit, ac morari eius impetum, & auertere. Veritus autem populi uehementiam, (nam feruenti resistere difficile est) neque

aperte dehortatur: & dum eius instituto suffragari uideatur, aduersatur. Id igitur quomodo facit: iubet ut se parent, & sine Graecis nihil aggrediantur, ut dum suadet ut se parent, assentiri uideatur. Dum uero uetat, ne sine Graecorum consensu se moueant, splendide dehortatur, ut a methodo (δηότμητος) solertiae siue calliditatis, oratio non prorsus sit aliena. Huiusmodi figurae genus est etiam apud Thucydidem in prima Archidami concione. Nam is quoque, cum hortari ad bellum uideatur, nihilominus etiam aduersatur. Huius generis apud recentiores nihil reperias, propterea